

Koskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

15.05.2001

N:o 19

Eero Järnefelt: Kaski (Raatajat rahanalaiset) 1893 Öljymaalaus (131 x 167,5) Ateneum.

Keväästä kesään

Tätä lukiessamme olemme pitkän talven jälkeen jo keväässä ja vuoden parhain aika on alkamassa. Useimmille meistä kesästä tulee mieleen loma ja rentoutuminen hyvien harrastusten parissa. Aikaisemmin, kun suurin osa kansaa eli maataloudessa, kesä oli vuoden vilkkainta työaikaa, jolloin luotiin pohja koko vuoden elannolle.

Paljon ovat olosuhteet muuttuneet niistä ajoista, jolloin esi-isämme esim. 1600-1700-luvuilla elivät silloisessa Viipurin pitäjässä. Näitä sodan, vihan ja nälän vuosia kuvataan jäljempänä. Hannu Koskelaisen muistelmia pääsiäisen vietosta sijoittuu sen sijaan jo 1930-luvun valoiisiin ja lämpimiin vuosiin.

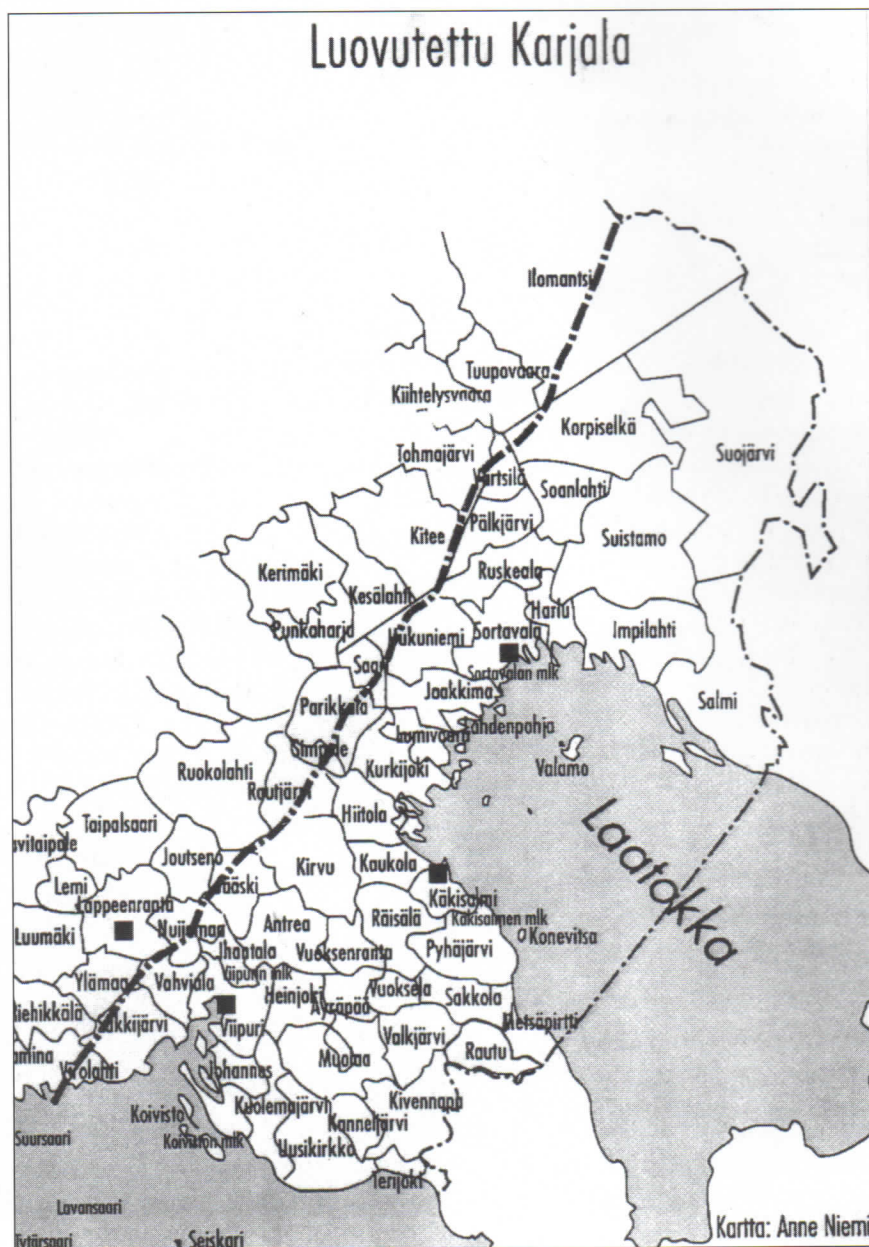
Viime aikoina on eri yhteyksissä käynyt ilmi, että etenkin ei-karjalaistaisella nuorella polvella ei aina ole selvää käsitystä siitä, mistä me karjalaiset olemme tulleet ja mitä kuului luovutettuun Karjalaan. Tästäkin syystä on lehdessämme paikallaan oi-

kein kartan kera muistella Karjalan kannaksen vaihteita.

Vuoden 2000 aikana tehtiin perinteiseen tapaan retki Viipuriin ja suvun syntysijoille Vahvialan Koskelaan. Tämän lisäksi monet suvun jäsenet tekivät omat yksityiset retkensä entisille kotipaikoille. Vuosi 2001 on suvukokouksen vuosi, jolloin kokoonnumme tarkastelemaan päättäneen kaksivuotiskauden toimintaa ja suunnittelemaan uuden kauden ohjelmaa. Kuten takasivun kokouskutsusta käy ilmi, tällä kertaa kokous pidetään Porvoossa, Kiialan kartanon mailla. Paikka sinänsä on jo tutustumisen arvoinen. Tervetuloa kaikki mukaan tapaamaan vanhoja tuttuja ja tutustumaan uusiin suvun jäseniin.

Seuran johtokunnan puolesta toivotan kaikille lukijoillemme oikein hyvää ja lämmintä kesää!

Heikki Koskelainen

Elämästä ja elinkeinoista Viipurin seudulla 1700-luvulla

Viipurin lääni oli kuulunut Ruotsin valtakuntaan virallisestikin Pähkinäsaaren rauhasta 1323 lähtien. Ruotsin valtaa kestitkin lähes neljäsataa vuotta kunnes Venäjä oli Suuren Pohjansodan (Isoviha) aikana valloittanut Kaakkois-Suomen vuonna 1710. Tämä valloitus vahvistettiin 1721 Uudessakaupungissa tehdyssä rauhassa, jolloin raja vedettiin käytännössä samoin kuin se on nytkin.

Uuden hallinnon ensimmäisiä tehtäviä oli suorittaa väestönlaskenta ja sen perusteella verollepano. Vaikka valtio oli vaihtunut, oli virkamiehistö enimmäkseen Ruotsin vallan aikaista. Hallinto- ja oikeuslaitos hakivat pitkään muotoaan. Venäläinen ja ruotsalainen käytäntö ottivat aluksi mittaa toisistaan ja ruotsalainen käytäntö voitti. Vaikka venäläinen hallintotapa vahvistuikin vuosien myötä, ei ero tässä suhteessa ollut Ruotsin puolelle jääneen Suomen kanssa kovin merkittävä.

Keskeisenä lähteenä tässä tarkastelussa on Raimo Rannan tutkimus Vanhan Suomen talouselämästä 1721-43.

Elinkeinoista

Maataloutta arvostettiin 1700-luvulla. Takana oli vuosien 1695-97 Suuret Kuolonvuodet, jolloin lähes kolmannes kansasta menehtyi nälkään. Viljaomavaraisuus ja väen runsaus nähtiin kansakunnan voimavaraksi niin Ruotsin puolella kuin Viipurin provinsissakin. Isojako teki talonpojista itsenäisempiä suhteessa kyläyhteisöön kuin aikaisemmin. Merkittävin tekijä väkiluvun lisääntymisen kannalta oli kuitenkin alituisten sotien päättyminen ja elintarviketilanteen parantuminen. Tämä heijastui avioitumisiän nuorentumisessa ja lapsiluvun kasvussa. Tyypillinen lasten lukumäärä oli kuusi, mikä oli tuohon aikaan Euroopan korkein. Maatalous tarvitsi työvoimaa ja sanottiinkin, että lapsi tuo leivän tullessaan. Vilja antoi leivän ja karja särpimen.

Vaikka Viipurin provinssi olikin melko tarkasti verolle pantu ja tilojen pinta-alat olivat jo 1723 tiedossa, ei peltomaasta ole tarkempia tietoja. Peltotaja oli kolmea tyyppiä, joilla vain osittain käytettiin samoja viljelymenetelmiä. Oli rintapeltoja sekä ulkoja peltoja. Lisäksi Vahvialankin talollisilla oli vielä jonkin verran kaskimaita, joista osa oli Lappeella, joka vuoteen 1743 saakka oli Ruotsin puolella. Vastaavasti lappeelaisilla oli kaskimaita myös Vahvialan pohjoisosissa.

Verollepanokirjoista käy ilmi, että Vahvialan kylän pellot olivat pehmeässä, heikosti hiekkaisessa ja savisessa maaperässä. Metsämaat olivat hiekkapohjaisia ja suurimmaksi osaksi hakattu kaskimaiksi. Lisäksi asukkaat ovat harjoittaneet tervanpolttoa.

Asiakirjoista ei kuitenkaan käy ilmi kaskiviljelyn laajuus. Ilmeisesti kaskeaminen oli Viipurin pitäjässä 1720-luvulta lähtien jatkuvasti vähentynyt. Rannikolla ei kaskimaita ollutkaan, sillä Isonvihan aikana olivat venäläiset miehitysjoukot käyttäneet alueen metsiä runsaasti, lähinnä polttopuiksi. Muilta osin se oli keskittynyt pitäjän pohjoisosiin sekä Loukolan, Hounin ja Järvenpään talojen nautintaoikeuksille rajan toisella puolella. Kaskiviljely näyttää Raimo Rannan arvion mukaan olleen taloudellisesti kannattavaa vielä senkin jälkeen, kun tuotto oli painunut pellonviljelyn alapuolelle. Myöhemmin kaskiviljely muuttui vähävaraisimpien viljelijöiden elinkeinoksi, sillä se oli kustannuksiltaan halvempaa kuin pellonraivaus kivisillä mäkimailla.

Vahvialan kylän talojen peltojen pinta-aloista ei ole tarkempia tietoja. Tämä johtuu siitä, että verotusta varten tehdyissä selvityksissä ilmoitettiin pelloista yleensä vain kylvö ja sato eikä aina sitäkään. Sen sijaan kaskiviljaa ei ilmoitettu, mikä selittää sen, että kaskiviljelystä ei ole juuri minkäänlaisia numerotietoja.

Talojen kylvöalat näyttävät tuohon aikaan olleen varsin pieniä. Viipurin kihlakunnassa oli yleensä valalla kolmivuoroviljely, jolloin kolmasosa pellosta oli kesantona. Raimo Rannan mukaan Viipurin emäpitäjän tilojen peltotila olisi keskimäärin ollut v. 1723 n. 2,1 tynnyrinalaa eli noin yksi hehtaari. Muutamassa vuodessa viljelyala kasvoi kuitenkin kaksinkertaiseksi, jolloin se nousi emäpitäjän pohjoisosassa arviolta 2,1:een ja eteläosassa 3,1 hehtaariin. Tiloilla asuneen väen määrän huomioonottaen tämäkin on melko vaatimaton luku, kun muistetaan, että vuodet 1719-23 olivat vaikeita katovuosia. Vuodet 1730-31 olivat myös huonoja ja vuonna 1735 oli taas niin ankara kato, että kruunu salli viljan tuonnin Tallinnasta ilman tullia.

Vaikeudet eivät rajoittuneet yksinomaan katovuosiin. Vuoden 1740 katovuoden jälkeen käytiin Kannaksella sotaa Ruotsia vastaan (Pikkuvihan aika), jolloin Rannan mukaan "sotajoukot marssivat edestakaisin, tallasivat toukokylvöjä ja viljapeltoja sekä vaativat rehua hevosille jopa väkisin".

Kun tässä käytämme ilmaisua maatila ja talonpika on muistettava, että tiloilla asui useimmiten enemmän kuin yksi perhe. Tilojen jakaminen oli tuohon aikaan kielletty, jolloin samalla tilalla saattoi asua

Viipurin linna 1940-luvun alussa.

kaksi tai kolme veljestä perheineen. Näin esim. Vahvialan Koskelan tilan omisti neljä veljestä perheineen. Torppia oli 1600-luvulla ollut vain aateliskartanoilla ja pappiloilla. Talollisilla niitä ei saanut olla. Torppien lukumäärä kasvoi kuitenkin 1720-luvulta lähtien lähinnä Viipurin pitäjässä, jossa kaupungin valtaporvarit omistivat kartanoita sekä suurempia maatiloja. Näitä tiloja hoitivat tavallisesti vuokratilajelijät eli lampuodit. Viipurin pitäjässä joka seitsemäs asukas kuului torppariperheeseen, kun heitä koko läänissä oli vain 5 % asukkaista.

Kolmas ryhmä olivat tilattomat eli itselliset, jotka ansaitsivat oman ja perheensä elatuksen talon isäntävään palveluksessa. Itselliset asustivat tuvassa tai kamarissa ja heidän oli sopeuduttava omistajien ja toisten tapoihin. Joskus he saivat asuttavakseen mökin. Itsellinen suoritti vuokransa yleensä päivätöinä, kesällä pellolla, talvella puunhakkuissa, joita Viipurin ympäristön taloissa oli tarjolla sahateollisuuden vuoksi. He saattoivat toisinaan myös vuokrata pelto-tilkun naurista tai viljaa varten. Suhteellisesti eniten itsellisiä oli Viipurin pitäjässä, jossa heitä oli v. 1722 neljännes koko asukasluvusta.

Mitä viljeltiin?

Valtavilja 1700-luvun alussa oli ruis, jota viljeltiin paljon kaskissa, mutta vähitellen siitä tuli yhä selvemmin peltovilja. Toinen leipävilja oli ohra, josta tehtiin paikoin myös maltaita. Kaura oli ensisijaisesti rehukasvi, joskin sitä käytettiin paljon myös ihmisravintona. Viipurin tienoilla sen merkitys rehuviljana oli vähäisempi. Kaura menestyi myös sellaisilla alueilla, missä ruis ja ohra eivät viihtyneet, koska sillä oli pitkä juuristo ja se kykeni käyttämään vaikealiukoisiakin ravinteita. Vehnää tuotettiin lähinnä kartanoissa ja muutamilla valtaporvareiden omistamilla mautiloilla.

Muista viljelyskasvoista oli tuohon aikaan nauris yleisin. Sitä kasvatettiin kaskessa, joka poltettiin toukokuussa ja kylvettiin kesäkuussa. Nauriin viljelyala oli melko pieni, ja kaskeamista harjoitettiin monesti enää vain nauriin vuoksi. Omaan käyttöön kasvatettiin myös kaalia sekä hennettä ja papua. Kauppatavaraksi sitä riitti lähinnä Laatokan luoteisissa rantapitäjissä.

Karjanhoidosta

Raimo Rannan mukaan karjan ruokinta oli 1700-luvulla niin heikkoa, että karja hädin tuskin pysyi hengissä. Maidon tuotantoa oli siten heikkoa. Sisäruokintakausi oli pidettävä mahdollisimman lyhyenä, joten karja vietiin ulos heti lumien suluttua ja pidettiin jopa marraskuuhun asti ulkolaitumilla, jotka olivat tavallisesti kaskiahoja tai metsäkankaita, mutta eivät niittyjä. Vasta heinänteon jälkeen voitiin karja päästää luonnonniityille. Sen jälkeen kun vilja oli korjattu, päästettiin nautakarja sänkeä koluamaan.

Peltoja käytettiin lähes yksinomaan viljan tuottamiseen. Karjanrehuksi aiottu heinä saatiin niityiltä.

Kun karjalle ei saatu riittävästi rehua, ei peltojakaan voitu riittävästi lannoittaa, jolloin oli pakko keskitä viljaan eikä karjaa voitu lisätä. Itä-Suomessa oli muutenkin totuttu pienempiin karjoihin. Vaikka lehmien tuotto oli heikko, nimenomaan voita riitti jonkin verran myyntiinkin saakka.

Karjan lukumäärästä on täsmällisempiä tietoja Pikkuviipurin jälkeen 1740-luvulla tehtyjen sotavahinkojen luetteloissa. Virolahdella olisi tuolloin maakirjatiloihin ollut keskimäärin kymmenkunta lehmää, 2-3 hevosta, 15-20 lammasta ja 4-5 sikaa. Kyseessä olisi siten isommat talot, eli maakirjatalot, joissa kokonaispinta-ala oli esim. Vahvialassa 500-800 hehtaaria.

Metsät

Viipurin seudun metsiköt näyttivät Venäjän vallan alussa olleen melko heikossa kunnossa. Ilmeisesti tässä oli myös paikallisia eroavuuksia, koska alueella oli useita sahoja ja palkkien vientikauppakin oli vilkasta. Mikäli omaa metsää oli käytettävissä, antoi veistetyt tai pyöreät puutavarat myynti talollisille huomattavia lisäansioita. Viipurin pitäjässä oli valtaporvari Jurgen Nacht tehnyt 1720-luvulla palkkien veisto- ja toimitussopimuksia Tervajoen, Vanhankylän ja Tervajärven metsänomistajien kanssa. Tervajokea myöten voitiin palkit uittaa meren rantaan ja edelleen Uuraaseen. Sittemmin Tervajoen yläjuoksun palkkikaupan sai käsiinsä läheltä Tervajoen suuta Piispansaaresta maatilan hankkinut Reinhold Boisman, joka esim. 1730 vei Amsterdamiin yli 2000 mastopuuta. Huomattava osa Viipurinlahden pohjoispuolen palkeista tuli edelleenkin uuden rajan toiselta puolelta Lappeenrannan ja Ylämaan seudulta.

Tervaa oli ennen Isonvihan aikaa poltettu 1600-luvulta alkaen sekä omaan käyttöön että myyntiin. Parhaat metsävarat olivat kuitenkin Etelä-Savossa, josta myös suurin osa tervasta tuli. Tsaarin laivasto tarvitsi tervaa laivanrakennusta varten, joten vuodesta 1710 alkaen kysyntä kohdistui valloitetun alueen metsiin. Rannikkoa lukuun ottamatta alueen tervas- metsät olivat kohtalaiset. Niissä voitiin polttaa tervaa ja kuljettaa jokia pitkin kohti Viipuria ja Uurasta. Metsien tilanne heikkeni kuitenkin 1730-luvun loppupuolella, jolloin kruunu kielsi palkkien valmistuksen ja rajoitti sahatukkien kaatoa. nimenomaan Viipurin kihlakunnassa.

Muut elinkeinot

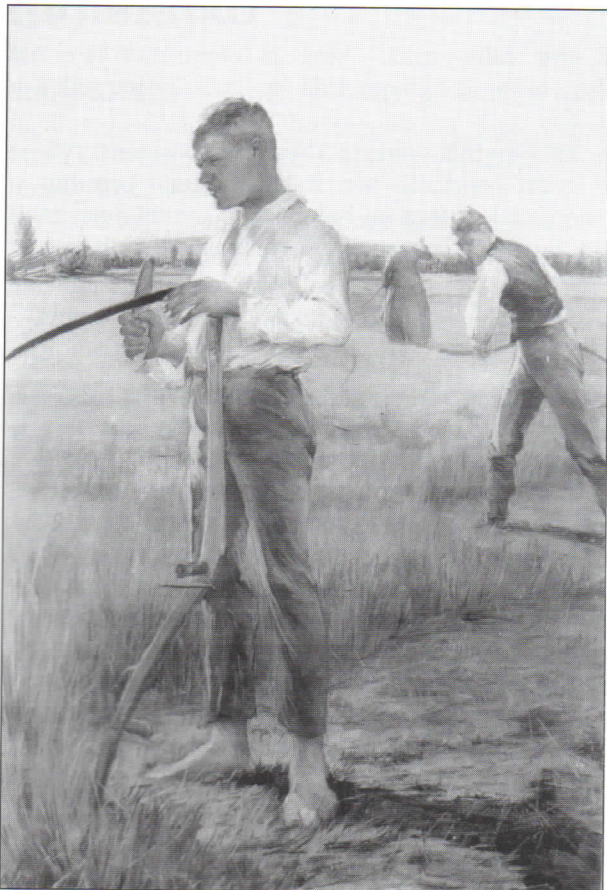
Viipurinlahden kalavedet olivat 1700-luvulla varsin hyvät. Kalastus olikin merkittävä elinkeino rannikon asukkaille. Kalaa myytiin Viipuriin ja Pietariin, mutta erityisesti Virolahden ja Koiviston kalastajat veivät silakkaa Viroon ja muualle Baltiaan. Sisämaassa kalastettiin lähinnä kotitarpeiksi. Kuitenkin verotiedoissa mainitaan nahkiaisia pyydetyn eräissä kohdin Terva- ja Kilpeenjokea. Hounijoen varrella harrastettiin myös ankeriaan pyyntiä.

Ruotsin vallan aikana omaksuttu merkantilistinen talousjärjestelmä ei eräitä poikkeuksia lukuun otta-

matta hyväksynyt käsityöläisammattien harjoittamista maaseudulla. Ns. pitäjänkäsityöläiseksi pääseminen tuli saada lupa ensin käräjiltä ja sitten vielä valtakirja maaherralta. Heidän piti maksaa hopeataalarin vero, joka merkittiin erityiseen käsityöläisluetteloon. Viipurin pitäjässä oli v. 1723 sahoilla sahurien lisäksi kaksi rakennusmestaria, yksi seppä ja Tervajoella pitäjänseppä. Sen sijaan suutareista ja räätäleistä ole tietoa. Viipurin kaupungissa oli 14 käsityöläistä, joista yhdeksän oli seppiä.

Viipurin läänissä oli seitsemän ventisahaa, joista emäpitäjässä oli viisi. Sahojen perustamiseen alettiin suhtautua myönteisemmin, koska tervan vienti oli romahtanut ja supistanut sekä vientikauppaa että tullituloja. Vuonna 1723 sai vielä neljä uutta sahaa perustamisluvan. Niistä yksi tuli Nurmin Haarakoskeen Hounijoen varteen toinen Perojoelle. Nurmin sahan puun hankinta-alue oli pääosin rajan takana Hounijoen yläjuoksulla Lappeen seudulla. Sahat eivät tuoneet rahaa yksinomaan maanomistajille. Välittömästi niistä sai toimeentulonsa sahalla työskentelevät sahurit ja apumiehet. Tukkien sekä valmiin sahatavaran kuljetus meren rantaa tai Viipuriin työllisti samoin. Sahojen ja muun vientikaupan ympärille syntyi myöhemmin monenlaista kauppaa ja teollisuutta, joka osaltaan työllisti nopeasti kasvavaa väestöä.

Heikki Koskelainen

*Pekka Halonen; Niittomiehet, 1891 Öljymaalauk-
(91 x 64 cm) Yksityiskokoelmat*

Viipurin läänin maatilat ja asutus 1700-luvulla*

Vallatun Viipurin provinssin eli Vanhan Suomen taloudellinen merkitys oli Venäjän kruunulle pettymys, vaikka tiedettiinkin sodan ja miehitysjen aiheuttamat vaikeudet. Alueen verotulot olivat vaatimattomat eikä se myöskään ollut Pietarin elintarvikehuollon kannalta korvaamaton, koska maatalous oli heikossa kunnossa. Toisaalta metsätalouden tuotteilla katsottiin olevan merkitystä laivanrakennusta ajatellen.

Tietomme 1700-luvun olosuhteista olisivat ilman verotusta huomattavasti vähäisemmät. Vuodesta 1727 lähtien on veroluetteloissa yksityiskohtaisia tietoja alueen maatalouden tilasta sekä Viipurin tullitileistä vuodesta 1724. Tosin jo Ruotsin vallan aikana oli papisto määrätty pitämään rippikirjoja seurakunnan syntyneistä ja kuolleista. Tällä kuninkaan määräyksellä voitiin aikaisempaa tehokkaammin löytää so- taan kelpoiset miehet ja näin valvoa sotaväenottoja.

Asutus 1700-luvun alussa

Maatilatalous oli suurten katovuosien aikana joutunut kovalle koetukselle. Runsaasti taloja oli tullut veronmaksukyvyttömäksi ja osa autioitunut. Jo vanhas- taan oli seudulla ns. ikivanhoja autioita, joissa pellot olivat metsittyneet ja talot rappeutuneet asumiskelvot- tomiksi. Esim. 1720 oli Viipurin emäpitäjässä 27 au- tiotilaa ja vain 62 veroa maksavaa tilaa. Näistä suurin osa liitettiin kuitenkin jo 1727 aputiloiksi verotaloil- le. Raimo Rannan mukaan ”autiotilan viljelijä saattoi saada yhdeksän verovapaata vuotta, kuten tapahtui Viipurin Vahvialassa”. Jälleenrakentaminen olikin Vii- purinlahden ympäristössä erityisen voimakasta.

Ranta määrittelee silloisen maanomistuksen seu- raavasti: ”Talonpojiston muodostivat manttaaliin mer- kityt maan haltijat. Heitä oli virallisesti kolmea la- jia, perintö-, kruunun- tai rälssitalolliset. Ruotsin val- lan lopulla ero eri ryhmien välillä oli kaventunut, ja se oli lähinnä kameraalinen.

Perintötalonpojat olivat omistusoikeuden perusteel- la kaikkein varmimmalla pohjalla, sen jälkeen seu- rasivat kruunun- ja rälssitalolliset. Jos talonpito oli kehnoa eikä vastannut vuoden 1681 katselmussään- töä, kruunun- tai rälssitalollista uhkasi häätö, mutta perintöta- lonpoika selvisi sakoilla. Jos veroja oli jäänyt rästi- tiin, taas oli kruunun- tai rälssitalollisella edessään häätö, kun sitä vastoin perintötilallisen kohdalla rästit sallittiin useina vuosina, ja senkin jälkeen hän sai jäädä asu- maan taloonsa, joka tosin muuttui verohylyksi ja kruunun tilaksi.”

* Lähde: Raimo Ranta ” Vanhan Suomen talouselämä 1721–
41” (Suomen Historiallisen Seuran tutkimuksia 130, 185)

Ranta kirjoittaa, että perintötilojen luku oli Viipurin läänissä ollut pieni Ruotsin vallan lopulla. Nä-länhätä ja sodat koettelivat maakuntaa 1600-luvun lopulla ja 1700-luvun alussa. Miehistyksen aikana taas venäläiset joukot kulkivat erityisesti Kannaksella ja Länsi-Suomeen johtavalla rantatiellä.

Sen jälkeen kun Venäjä valtasi alueen, talojen omis-tussuhteet hämärtyivät, aatelisten muuttaessa pois. Niinpä viipurilaiset kauppiaat rupesivat ostelemaan heikkokuntoisia kartanoita ja maatiloja itselleen. He asuttivat myös autioituneita maatiloja kruunun toi-mesta yhdistämällä niitä suuremmiksi ja siten elin-kelvollisiksi yksiköiksi. Tilojen hoidon he antoivat yleensä muiden tehtäväksi.

Vahvialan kylän talot

Eva-Liisa Maamiehen Vahviala-juhlien yhteydessä 1984 pitämästä esitelmästä, josta osa on julkaistu myös Koskelaiset -lehdessä, käy ilmi että Viipurin emäpitäjän Vahvialan kylässä oli vuoden 1723 henkikirjan mukaan neljä taloa, nimittäin

	Pinta-ala	Asukkaita			Sukunimi
	Ha	1723	1754	1769	myöhemmin
Anttila nro 1	630	8	21	24	Anttolainen
Sipilä nro 2	490	6	14	28	Sipiläinen
Starost nro 3	730	9	15	15	Starast/Vahvelainen
Koskela nro 4	700	9	24	29	Koskelainen

Vuoden 1769 verollepanokartan mukaan pellot samoin kuin metsät olivat kuitenkin melko vaatimattomia tuo-tooltaan: "Kylän pellot olivat pehmeässä, heikosti hiekkaisessa ja savisessa maaperässä raivatut niin pitkälle kuin mahdollista. Metsämaat ovat myös hiekkapohjaisia ja suurimmaksi osaksi hakattu kaskimaiksi. Osaksi siksi, että suuri asukasmäärä on tarvinnut elantonsa. Osaksi siksi, että he viljelevät kullakin tällaisella hakkuumaalla kaksi tai kolme kertaa ruista ja yhtä monta kertaa ohraa. Täten ei maa pitemmän päälle ole tuottavaa."

Verollepanokirjan tekijä E.C. Calenius kirjoittaa edelleen, että "saha-, tukki-, hirs- ja lehmusmetsää ei ole tässä kylässä. Seipäitä ja aidaksia on heillä kotitarpeiksi. Lehti-, tuohi- ja halkometsää heillä on kotitarpeiksi ja vähän myyntiinkin. Kalavedet ovat vähäiset.

Tilalla D (Koskela) on pieni vesimylly peltojen vieressä. Tätä myllyä voidaan käyttää ainoastaan syys- ja kevätkausina. Muita toimeentulomahdollisuuksia ei tämän kylän asukkailla ole. Rahat kruunun veroihin ja muihin tarpeisiinsa he ovat saaneet tervanpoltolla, mutta metsien loputtua on halonajo ja muunlainen rahti heidän ainoa rahantulonsa. Lisäksi he tietysti myyvät kaupunkilaisille kaiken sen voim, mikä jää yli kotitarpeen. Tällä tavoin he yrittävät selviytyä maksettavista veroista.

Tilojen jakaminen

Verollepanokartan liitteestä käy ilmi ajalle tyypilli-nen ilmiö: Tilalla Koskela n:o 4, jossa isäntänä oli 1720 syntynyt Matti (Matts) Koskelainen asui neljä taloutta ja neljä avioparia, yhteensä 29 henkeä. Vuoden 1723 henkikirjassa oli merkintä, että he omis-tavat lisäksi autiotilan Nurmissa, jonne yksi veljek-sistä muuttikin 1729.

Koskelan tila jaettiin vasta 1845, jolloin syntyi Yli-joki 4.1, Heikkilä 4.2 ja saman tien Tuomaan perilli-sille jaettu 306 ha, joista tehtiin kuusi uutta tilaa 4.4 - 4.9 eli Hakala, Perämäki, Tommola, Setälä, Sink-kala ja Hiivalanmäki. Juhanan jälkeläisille tullut 235 ha jaettiin vasta 1875 kahteen tilaan: Ylijoki ja Ant-tila. Heikin jälkeläiset jakoivat 157 hehtaarin tilansa vasta 1910, jolloin syntyivät Heikkilä, Onnela ja Ahola.

Miksi jako tapahtui vasta 1845 eikä esim. 1700-luvun alkupuolella. Tähän löytyy vastaus Rannan

Vuokraviljelijät eli lampuodit saattoivat usein olla tiloja aikaisemmin omistaneita talonpoikia, jotka ei-vät olleet kyenneet suoriutumaan veroista ja muista rasituksista. Lampuoteja oli lähinnä Viipurin pitäjäs-sä, jossa heidän lukumääränsä oli 15 vuonna 1723, mutta jo 40 vuonna 1741.

Torppia oli 1600-luvulla vain aateliskartanoilla ja pappiloilla, eivätkä talolliset saaneet niitä mailleen perustaa. Venäjän Suomessa seurattiin Ruotsin käy-täntöä, jolloin torppia oli lähinnä pappiloilla ja vähi-tellen myös viipurilaisten kauppiaiden ja valtapor-varien omistamilla tiloilla Viipurin emäpitäjässä.

teoksesta. Talojen pilkkominen neljännesmanttaa-lia pienempiin osiin oli kielletty vuodesta 1684 läh-tien. Kielto uudistettiin Venäjän vallan aikana 1721. Näin ollen Viipurin provinssissa ei pitänyt olla lain-kaan juuri neljännesmanttaalia pienempiä taloja. Käytännössä näin oli kuitenkin tapahtunut. Vuoden 1727 verorevisiossa tutkittiin myös tilojen manttaa-lit ja kullekin tilalle annettiin uusi manttaaliluku ottaen huomioon talon aikaisempi ja sen hetkinen tila. Elinkelvottomiksi katsottuja taloja parannettiin liittämällä niihin autiotaloja, näiden osia tai muuta maata.

Väestön lisääntyessä kasvoi paine tilojen jakami-seen. Valtiovalta halusi estää jakamisen, koska se pelkäsi liian pienten tilojen tulevan veronmaksuky-vyttömiksi. Kiellot johtivat kuitenkin siihen, että ta-lonpojat osittivat tilojaan omin päin hankkimatta ja-olle virallista vahvistusta.

Toinen tapa oli se, että taloihin ilmestyi erillisiä ruokakuntia, jotka olivat tavallisesti isännän veljiä tai sukulaisia. Myös sukuun kuulumattomia miehiä voi tulla asumaan työvoimatilannetta helpottamaan. He toimivat paljolti omana yksikkönään taloissa, ja heitä nimitettiin yhtiömiehiksi (bolagsman). Vuoden 1723 henkikirjan mukaan esim. Anttilan tilan omistivat puulaakimiehet Antti ja Risto.

Yhtiömiestaloja oli Viipurin kihlakunnassa taloista joka seitsemäs. Eniten niitä oli Koivistolla, jossa tilat olivat pieniä ja ansio haettiin kalastuksesta ja talonpoikaipurjehduksesta.

Edellä siteeratun E.J. Caloniuksen mukaan elämä ei Vahvialassa ollut mitenkään helppoa. Kuitenkin kaikki silloisen Vahvialan kylän neljä taloa näyttävät olleen nykyisen käsityksen mukaan varsin suuria, pinta-alaltaan 500-700 hehtaaria.

Vielä suurempia tiloja Eva-Liisa Maamiehen laatimassa selvityksessä edustavat Houni nro 1 sekä Nurmi nro 1, Nurmin Rustholli, jonka pinta-ala oli 1559 ha, jossa oli 14 asukasta v. 1723 ja 22 v. 1754. Sen isäntinä olivat serkukset Heikki ja Jaakko, jotka kumpikin omistivat kolmanneksen ja aiemmin mainitut Koskelaisen veljekset viimeisen kolmanneksen.

Nurmin tila otettiin 1816 lahjoitusmaaksi, jolloin entiset omistajat saivat hyvitykseksi tai ostivat tilan Sahala nro 2, pinta-alaltaan 576 ha. Sen sijaan Hounin suuri tila, pinta-alaltaan 1784 ha, jaettiin vuosina 1715-1732 seitsemäksi eri tilaksi Heikki Hounin jälkeläisille.

Nurmin Rustholli on nimensä mukaisesti ollut aikanaan rustholli eli ratsutila, mutta ilmeisesti syystä tai toisesta jossakin vaiheessa autioitunut tai muuten menettänyt asemansa. Lisäksi se luovutettiin myöhemmin venäläiseen tapaan lahjoitusmaaksi, mikä todistaa osaltaan sen vaurauden menetyksen, verojen laiminlyönnin tai muun hoidon puutteen takia.

Lahjoitusmaaksi otettiin vuonna 1816 myös Tervajoella Sahala nro 1, Seppä nro 2 ja Pekkala nro 3, joista muodostui Possulin kartano, pinta-alaltaan 1317 ha. Myös Tervajoen kartano, pinta-alaltaan 539 ha, syntyi lahjoitusmaasta. Siihen yhdistettiin entiset Telkiän, Mätön ja Repola Tynin tilat. Ainoaksi perintötilaksi Tervajoelle jäi 1800-luvun alussa vain 113 hehtaarin Junnola nro 4.

Heikki Koskelainen

Nuoruuden ystävä, muistatko ?

Siitä on melkein kuusikymmentä vuotta, kun tämä tapahtui kesällä 1943. Olimme nuoria tyttöjä, saman ikäisiä. Kävimme Nurmin tehtaalla työssä, hän Vanhastakylästä saakka.

Työssä tutustuimme toisiimme, hänen nimensä oli Helli, hyvin kaunis tyttö. Usein oltiin viikonloppuihin yhdessä, sillä pyörällä pääsi.

Yhtenä lauantai-iltana menin heille ja Helli sanoi: ”Huomenna mennään sukulaistalloon, mei pittää tehdä

Kuvassa puuronkeittäjät Helli Koskelainen ja Mirjam Koskelainen vuonna 1943 hienoissa kampauksissaan. Jos tiedät jotain Helliä ja hänen vaiheistaan, niin otatko yhteyttä lehden toimitukseen.

päivällinen, ku talonväki mennee kirkkoon”. No mikä siinä, sekä käy ihan hyvin, kyllähän myö potaattii ja soussi osataa keittää. Iloisina mentiin sunnuntaiaamuna ja niin alettiin valmistaa päivällistä. Ensin piti tehdä jälkiruoka, vispipuuro, sen kun piti ehtiä jäähtyä.

Kun vispipuuro oli valmis, se kaadettiin vadeille ja vietiin rapulle jäähtymään. Sitten valmistimme muun ruuan ja katoimme pöydän kauniisti. Sitten oli aika hakea vispipuuro, mutta kun menimme rapulle, niin herranen aika! Olimme unohtaneet talon vapaana kävelevät kanat. Siellä ne kävelivät vatien yli, ja tulihan niille kiire lähtö, kun juoksimme rappusille.

Meille tuli hätä, mitä nyt tehdään? Ei ollut enää aikaa tehdä uutta puuroa eikä olisi ollut tarpeitakaan. Siinä hölmönä töllisteltiin ja ymmärrettiin, ettei uskalla talon välle sanoa, kuinka meille kävi. Niinpä päätettiin, että tarkastetaan puurosta kanan jalkojen jäljet ja tarjotaan puuro kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan.

Niin me teimme ja söimme päivällistä talon väen kanssa samassa pöydässä. Jälkiruokaan tullessa oli kyllä hankala olo, kun tahtoi naurattaa. Mutta kyllä me söimme eikä yhtään multakokkareita löytynyt keltään. Talon väki kiitteli hyvästä ruuasta ja kun kotia päästiin, niin tuli nauru ja helpotti. En tiedä, mitä ois selitetty, jos jotain ois löytynyt.

Usein olen ajatellut ystävääni ja muistanut tämänkin kommelluksen. En tiedä, missä ystäväni on, sillä sota erotti meidät.

Mirjam Harjuniemi

Kirje venezuelasta: El Avila-vuoren varjossa

Olen asunut muutaman viime vuoden ajan asunut enimmäkseen Venezuelassa, aina muutaman kuukauden kerrallaan. Pääsy on perinteinen: vaimoni on venezuelalainen. Hän on juuri saanut päätökseen jatkotutkinnon kirjallisuudesta muiden töittensä ohessa. Lisäksi hän on alkanut opiskella suomen kielen alkeita, joten jatkossa saatamme hyvinkin viettää pitemmän ajan Suomessa.

Parhaillaan vaimoni etsii lisää töitä itselleen. Hän on toimittanut paljon kirjoja, ja erikoisuutena voi mainita, että yksi työnantaja on markkinoita hallitsevan olutfirma Polarín säätiö, joka julkaisee yleishyödyllistä kirjallisuutta (toinen erikoisuus on, että oluen humala tuodaan Suomesta, joten maku on tuttu). Yleensä kirjat ovat Venezuelassa kalliita, mutta on myös valtion tukemia kustantajia, joiden kirjat ovat halvempia.

Vaimoni publiikki oli Simón Bolívar -yliopistolla – tämän vapaustaistelijan mukaan on nimetty yhtä ja toista muutakin – joka sijaitsee viileällä, mäntyjen peittämällä mäellä. Caracasin vilinän ja melun jälkeen se tuntuu varsinaiselta keitaalta.

Ulkomailla asuminen tarjoaa aina uusia näkökulmia kotimaahan. Oppii näkemään, miten helposti monet asiat hoituvat Suomessa, ja toisaalta näkee paremmin suomalaistenkin omahyväisyyden monissa asioissa. Olen joutunut – väliin vastentahtoisestikin – miettimään jopa paikallisen politiikan ja maailman politiikankin kiemuroita, sen verran erilaista meno välillä on päiväntasaajan tuntumassa. Huomaa, ettei demokratia ole pelkkiä vaaleja, vaan kyse on paljon syvemmästä asiasta, jonka tulee läpäistä koko kulttuuri.

Venezuela taitaa olla melko tuntematon suomalaisille. Tiedetään että se on suuri öljyntuottaja ja että maan missit ovat menestyneet hyvin kansainvälisissä kauneuskilpailuissa.

Enimmäkseen Venezuela tarjoaa suotuisaa ympäristön ulkomaalaisille. Ilmasto on miellyttävä, ainakin silloin kuin ei ole liian kuuma. Caracasissa päivälämpötila on yleensä 25 asteen paikkeilla, tosin lämpimämmät päivät ovat tavallisia. Koska kaupunki sijaitsee lähes kilometrin korkeudella, sen ilmasto ei varsinaisesti ole trooppinen, mutta viime vuosi-kymmenien lisääntynyt liikenne, teollistuminen ja muut kaupungistumisen ilmiöt ovat nostaneet lämpötilaa selvästi.

Vuodenaikojaa on kaksi: sateinen ja kuiva. Pian on sadekauden vuoro. Caracas sijaitsee laaksossa. Meren ja kaupungin välissä kohoaa jyhkeä El Avila -vuori, jonka huippu häämöttää melkein kolmen ki-

lometrin korkeudessa. Vuori tarjoaa vihreän, massiivisen taustan kaupungin tornitaloille ja sekavahkolle arkkitehtuurille.

El Avila oli rankkojen sateiden lisäksi myös syy-pää toissavuotiseen tulvakatastrofiin, joka ylitti maailman-laajuuden uutiskynnyksen. Mittavia vahinkoja tuli lähinnä vuoren merenpuolisen pohjoisrinteen juurella. Kahden viikon aikana satanut vesi alkoi käyttää vanhoja, jo kuivuneita joenuomia, joiden päälle oli vuosikymmen mittaan rakennettu kokonaisia kyliä. Raivoisat virrat toivat mukanaan toivakiviä ja puita, ja juuri kivet aiheuttivat paljon vahinkoa. Vuorten kivilaatu on geologisesti nuorta ja pehmeää, mikä aiheutti eroosiota, joka on jättänyt näkyvät jäljet rinteille.

Venezuela mainostaa mielellään itseään ”Karibian parhaiten varjelluksi salaisuudeksi”; lause on sikäli totta että turistit eivät ole maata vielä laajasti löytäneet. Rantoja on paljon, vaikka Caracasin edustan rannat ovatkin tällä hetkellä katastrofin jäljiltä käytökelvottomia. Maassa on näyttävä savannialue, jossa sijaitsee maailman suurin putous Salto Angel. On viidakkoa ja tasankoja, jopa jäätä voi käydä ihmettelemässä Andien huipuilla, jos sinne vievä köysirata sattuu toimimaan.

Asumme kukkulalla, josta aukeaa näkymä Caracasin laaksoon. Voin ihailla paljonkin näkymää kaupunkiin ja vuoren jyrkille rinteille, koska teen töitä kotonamme. Elämme melko yksinkertaista elämää, ja oma työni, kirjoittaminen, on pitkälti sellaista että sitä voi tehdä missä päin maailmaa hyvänsä, varsinkin nyt sähköpostin aikana.

Pohjoisamerikkalaistyylliset ostoskeskukset ovat yleistyneet Caracasissa kovasti viime aikoina. Meikin käymme niissä silloin tällöin, koska saman katon alta löytyy kaikkea. Ennen kaikkea ihmisille kuitenkin tuntuu olevan tärkeintä turvallisuus: kun rikkollisuus-luvut ovat nousseet, on helpompi liikkua valvotulla alueella kuin umpimähkään pitkin katuja.

Emme ole kovin paljoa matkustaneet pitkin Venezuelaa, vaikka maisemat esimerkiksi savanneilla ovat henkeäsalpaavia. Minulle matkat Suomen ja Venezuelan välillä, ja välillä muihinkin maihin, ovat vähentäneet muita matkustushaluja. En ole muutenkaan kovin innokkaasti tutkinut tyypillisiä kansallisia tapoja ja uskomuksia. Ystävämme ovat tyypillistä globalisoitunutta keskiluokkaa. Mutta yksi suosikkiruokani on kyllä tyypillisen venezuelalainen, nimittäin *arepa*, pienehkö, paksu maissileipä, jonka väliin laitetaan mitä moninaisempia täytteitä.

Caracas on samaan aikaan hyvin moderni ja jälkeenyäännyt kaupunki. Internet-kahviloita on runsaasti, ja kännykkä tuntuu olevan joka toisella köyhälläkin. Slummien määrä on kuitenkin parin viime vuosikymmen aikana lisääntynyt.

Venezuelassa vallitsee taattu latinalainen luontelaatu. Ihmiset ovat yleensä ystävällisiä ja iloisia, ainakin silloin kun eivät aja autoa. Palvelujen toimivuudesta ei koskaan tiedä. Esimerkiksi julkinen posti

ei toimi käytännössä juuri ollenkaan, joten pitää turvautua yksityisiin palveluihin. Yksi nyrkkisääntö onkin, että rahalla kaikki järjestyy, mutta silloin väestön valtaosa jää kunnollisten palvelujen ulkopuolelle. Mutta koskaan ei voi olla varma, vaihtelua kun on laidasta laitaan. Täällä on parasta omaksua kärsivällinen asenne ja annos itsetuntoakin.

Yksi syy turistien vähyyteen taitaa olla juuri infrastruktuurin puutteet ja arvaamaton palvelu. Hidasta asennetta on joskus selitetty sillä, että venezuelalaisille on jäänyt päälle siirtomaaherroja vastustava asenne. Mutta imperialismilla ei voi enää selittää nykyisiä ongelmia. Ihminenhan valitettavan usein odottaa, että muut tekevät asiat hänen puolestaan, ja tämä asenne on Venezuelassa täyttä totta, eikä aina syyttä: palkat ovat yleensä huonoja, joten miksi kannattaisi tehdä työnsä hyvin. Syntyy varsinainen noidankehä.

60- ja 70-luvuilla Venezuelaa pidettiin vielä malliesimerkkinä siitä, että demokratia voi toimia Latinalaisessa Amerikassa. Maa oli myös runsaiden öljyvarojen ansiosta suhteellisen vauras. Öljytulot ovat pysyneet ennallaan, mutta kun väestö on vajaan kolmenkymmenen vuoden aikana kaksinkertaistunut, voi ymmärtää, etteivät öljytulot enää riitä. Lisäksi perintönä vanhoista diktatuurin ajoista maata hallinneet kaksi puoluetta jakoivat virat keskenään siihen tapaan, että systeemi muistutti usein yksipuoluejärjestelmää. Seurauksena oli tietenkin mittava korruptio.

Poliittinen tilanne maassa on tällä hetkellä yliviittynyt ja kireä. Siksi suurin osa ihmisistä taitaa olla täysin kyllästynyt politiikkaan ja keskittyy mieluummin omiin asioihinsa tahtomatta kuulla poliitikkojen puheita, joita kyllä riittää televisiossa jokaiseksi päiväksi.

Vuonna 1998 valittiin uudeksi presidentiksi Hugo Chávez, joka vuonna 1992 yritti vallankaappausta. Hänen kampanjansa ydin oli juuri korruption vastainen taistelu. Lisäksi hän sai koottua ympärilleen koalition, johon liittyi paljon opposition edustajia, sosialidemokraatteja, entisiä kommunisteja ja sotilaita.

Epäilijät kuitenkin ounastelivat Chávezin sotilastaustan ja populistisen sanoman johtavan autoritariseen hallintoon. Niin on pitkälti käynytkin: sanavapaus on kyllä tallella, mutta maassa vallitsee käytännössä yksipuoluejärjestelmä. Virkoihin nimitetään yhä enemmän sotilaita, ja hyvä veli -järjestelmä taitaa vallita vielä enemmän kuin ennen. Korkeista öljynhinnoista huolimatta maassa on korkea työttömyys, ja taloudellinen kriisi tuntuu jatkuvan loputtomiin. Eikä korruptio ole vähentynyt rahtuakaan, ja miten käy se voisi, jos kaikissa viroissa on omat uskolliset miehet.

Kaikesta huolimatta Venezuelassa on melko vankka demokraattinen perinne, ja siksi en usko autoritäärisellä politiikalla olevan jatkoa. Ja jo parissa vuodessa on nähty, että köyhien suuri ystävä ei suinkaan ole vähentänyt köyhyyttä. Köyhä kansa usein rakastaa vahvoja johtajia, mutta Latinalaisen Amerikan historia paljastaa heidän saaneen aikaan paljon enemmän haittaa kuin hyötyä.

Panorama di Caracas

Perimmiltään ihmiset tuntuvat yllättävän samantyyppisiltä kaikkialla. Venezuelassa on paljon ongelmia, mutta itse asiassa niistä kaikista ovat suomalaisetkin kärsineet historiansa aikana. Yhä enemmän minusta tuntuu, että samat lainalaisuudet vallitsevat kaikkialla, ja vaikka täällä tanssitaan salsaa ja äänenkäyttö on voimakkaampaa, ihmisluonto on sama kaikkialla. Siksi en usko kansanluonteiden ratkaiseviin eroihin enkä kansallisiin erityisratkaisuihin – jos Venezuela tahtoo esimerkiksi vähentää köyhyyttä, keinot ovat samat kuin kaikkialla maailmassa.

Jukka Koskelainen

Murresanastoa: Muistat sie, tiät sie?

Hannu Koskelaisen kirjoituksiin liittyviä Vahvialan ja Viipurin maalaiskunnan pohjoisosan murresanoja.

A

Aamurapija = aamuaikainen
Aikaseks = aikaansaava
Akkiloija = järjestellä
Akitierata = tuputtaa ajatuksia, kiihottaa
A kuulit sie = hei kuulitkos
A määät sie = että menetkös
A miks ei = entä miksi ei
Ape = silppu ja jauhoseos
Aprikoida = epäillä
A vot = oikein hyvä

E

Ensimmäine = ensimmäinen
Enstäi = ensiksi

H

Haastaa = puhua, usuttaa kilpaan
Hamusimet = länkien pehmusteet
Hantaaki = oven ripa
Hantuuki = käsipyyhe
Hapanmaito = hapatettu kurri
Heija = kapalo lapsen keuhkokuume
Hempukka = huvitteleva tyttöystävä

jatkuu sivulla 10

Hensselit = olkaimet
 Hinkki = maitokannu
 Hiitra = hiljainen hyssyttelijä
 Hupasa = kuluva, huvittava
 Huussi = käymälä
 Härillää, hypyllää = kiimainen lehmä
 Häntyri = kova panomies
 Härski = hapantunut, röyhkeä
 Härvel i= koneen tapainen
 Höhlä =hölmö
 Höi, höihe, höije = heidän
 Hörpätä = juoda, ryypätä
 Höynähtänt = höperö

I

Isse-ite = itse
 Immeine = ihminen

J

Jamakka = hapatettu kurri
 Jatsarit = nilkoista rypytyt nahkasaappaat
 Jempti = tarkka
 Jenkki = miesten liehinen hattu
 Jolu = siitin
 Junkaa = hidastaa
 Jumissa = kiinni jämähtänyt
 Jura = rohkea
 Jurppii = harmittaa
 Jurtikka = sokerijuurikas
 Justeerata tarkentaa
 Just silviisii = Juuri siten
 Juska = savupelti
 Justii = heti

K

Kaaveet = tarvetyö välineet
 Kahveli = haarukka
 Kakkara = ohut ohraleipä
 Kampraatti = kaveri
 Kanister = ohutpeltinen kallona
 Kartano = pihapiiri
 Karahteerata = nimitellä kunnioittavasti
 Kartikka = puu kapula
 Kasa = leivän loppukannikka
 Kastrulli = korvallinen emalipata
 Kasso = katso
 Kenkku = ilkeän kiero
 Kenkätä = antaa kinuajalle omaksi
 Keskviikko, torstak = keskiviikko, torstai
 Ketarat = jalat
 Ketturoida = piehtaroida
 Kiehnätä = hangata, tönä.
 Kierä = kirveen hionta jälki ja viettävä jää
 Kiikkerä = hutera, heiluva
 Kinuta = anoa itsepintaisesti
 Kipasta = juosta asialla
 Kismittää = harmittaa
 Kitata, = juoda ikkunan tiisvistys
 Kitka = saunailman epäpuhtautta
 Kiulu = kippo
 Kohvi = kahvi
 Kolomarauda = kuorimarauda

Konista = koukutella
 Konstailla = kieroilla
 Kontrahti = myyntisopimus
 Kortteeri = vuokra-asunto

Hannu Koskelaisen, Murresanastoa: jatkuu seuraavassa numerossa.

Heinäpieles, kaukaisemalle niitylle varastoon korjattu heinäsaato.

Rippikoulussa sota-aikaan

Meille tytöille pidettiin rippikoulua 1943. Tyttöjä tuli Sipilästä, Koskelasta, Järvenpäästä ja Hovinmaalta. Iältämme olimme 15-17 -vuotiaita, sillä talvisodan ja välirauhan aikana ei ollut oman seurakunnan puuttuessa mahdollisuutta käydä rippikoulua. Ehkä kuitenkin joissakin paikoissa rippikouluun otettiin myös ulkoseurakuntalaisia evakoita.

Kevät oli kaunista aikaa. Kun kuljimme pappilassa rippikoulussa, saimme lomaa työstä. Vaikeaa se oli, kun piti taas opetella ulkoa kouluajoilta unohtunut katkismus. Mutta tyttöillä oli lystiä yhteisillä välitunneilla. Meitä oli aika paljon, yhteiskuvasta lasten 32 tyttöä.

Niinhän se aika kului nopeasti ja ripille pääsy lähenei, mutta suuri vaikeus oli saada rippipukua varten kangasta. Puku sai olla musta tai valkoinen, ja ihme kyllä kaikilla oli rippipäivänä uudet puvut, kahdeksalla valkoinen muilla musta.

Pappi Leevi Virolainen meitä koulutti. Vähää ennen ripille pääsyä Virolainen kutsui minut kansliaan. Ajattelin, että mitähän pahaa olin tehnyt, sillä läksyt olin osaavinani siinä kuin toisetkin. Sitten ajattelin, että olisikohan papin korviin tullut juoruja nurkkatanssireissuista, sillä olinhan jo 17 -vuotias. Niinhän siinä kävi, että minua nuhdeltiin, kun oli tullut tietoa, ei tosin ihan varmaa, että olin ollut tansseissa. Lisäksi olin liian iloinen, eihän se oikein sopinut rippikoululaiselle. Vähän uhkaili ettei päästä ripille. Ajattelin no, samahan se, turha tänne oli tulla, mutta sitten sanoi päästävänsä. Jäi vähän paha maku suuhun.

Pääsiäinen 1930-luvun Tervajoella

Valmistauduttiin keväätalven suuren juhlan, pääsiäisen viettoon. Juhlaan pohjusti palmusunnuntai, jonka viettoon kuului lauantaisauna. Siellä myös harjoiteltiin itsehillintää ja kieltäytymistä tulevaa piinaviikkoa varten. Tähän kuului kielto, ettei saunassa taaskaan saanut puhua. Ja jos puhui niin mitäs muuta kuin taas kertaalleen itikkojen suihin. Sieti siis pitää suunsa kiinne.

Palmusunnuntain aamusella suoritettiin virpomiset. Lapset virpoivat ensi kotona ja sitten kulkivat lähinaapureissa. Virpomisvarvuiksi otettiin tien- ja pellonojien varsilta valkoisiksi kissoiksi auenneita pajunoksia. Virpomaan herätetyt lapset ”yllättivät” vanhemmat nukkumasta ja ennättivät salaa hiipien sänkyjen viereen ja virpomaan:

- Virvon varvon tuoreeks terveeks tulevaks vuuveks. Luppaat sie muna vai kana. Luppaat sie, luppaat sie.

Virpomista tehtiin niin kauan kunnes lupaus saatiin. Se oli nimitäin sellainen juttu, että niin paljon kun palmuja petiltä löytyi, piti myöskin munia antaa. Kannatti siis pikaisesti myöntyä virpojille.

Palmusunnuntaita seurasi piinaviikko. Hiljainen viikko. Silloin ei saanut rienata eikä liioin temuta muutenkaan. Etenkin pitkäperjantai oli todella piinallinen lapsille. Kaikenlainen naureskelu ja temuaminen oli ankarasti kielletty. Iltapäivällä sai kyllä mäessä pistäytyä, muttei saanut meluta. Se oli pyhäpäivä mitä suuremmassa määrin. Karua juhlaa. Toisin poikkeuksiakin oli:

Tiedettiin ja jopa oli nähty, että sukulaisnaapurissa

Rippikoulussa . . .

Ripille pääsy oli juhannuksena ja sitä ennen meidän piti kaikkien mennä helluntaina kirkkoon. Kävi sitten niin, että me satuttiin Vierun Mirjan kanssa vierekkäin, kaksi samanlaista ilonpitäjää ja naurajaa, Mirja hiuksiltaan ihan musta, minä taas vaalea. Kaikki meni hyvin, laulettiin ja oltiin vakavia kunnes tuli rukouksen vuoro. Kun pappi sanoi, ”siunaa Herra maan hedelmät”, niin Mirja lisäsi siihen vakavasti: ”myös potaatit”.

Minä en muuta tarvinnut vaan nauroin hiljaa niin että maha hytkyi ja vesi valui silmistä. Oli mahdotoman vaikeaa pidätellä naurua niin ettei pappi huomannut. Jos huomasi, niin varmaan luuli, että itkemme siellä Mirjan kanssa yhdessä.

Siitäkin koulusta selvittiin ja ripille päästiin. Vähästä se meidän ilomme muodostui.

Olen usein muistellut Mirjaa, missä hän mahtaa olla? He asuivat Järvenpäässä ja hänen äitinsä piti olla saksalainen, hyvin mustat olivat hänenkin hiuksensa. Niinhän me kaikki rippikoulutytöt olemme hävinneet maailmalle, kuka minnekin.

Mirjam Harjuniemi

Variskallion Jalmarilla lapset olivat pitkäperjantaina pelanneet korttia. Pojille oli oikein ostettu kortit, Jehu nimiset Hullunkurinen perhe- kortit. - Onneksi ei sentään Musta-Pekka kortteja, jotka olivat suoraan pahasta, päätelimme ja olimme Variskallion poikien serkkuja ja hyviä kavereita.

Kortin pelu oli suurta syntiä. Vaan ei Variskallion, jonka Jallu-isäntä oli kylän lahjakkain kiroilija. Hän kun jostain harmistui, niin suusta pääsi sellainen kiroryöppä, että kylän toisella laidallakin hurskasilmeiset naiset vetivät liinaa korville ja siunailivat itseksensä ja ääneen: ”Sus siunatkoo millaine suu sill o. Saippuval pitäs pessä”. Jallun sanavarastossa menivät sekaisin Herramme Jeesus äiteineen ja äidin pimpakka yhdessä hiilihankoa heiluttavan paho-laisen kanssa. Uudenkirkon miehetkin kiroilivat nätimmin kuin Variskallion Jallu, joka kaiken karmeuden lisäksi siivitti manailuaan itkulla. Ei siis ihme, että siellä lapsetkin pelasi korttia.

Meillä oli Tervajoen kylän Sahalanpuolen kyläosan ensimmäisiä radioita. Uutiset siitä kuunneltiin sekä sunnuntaiaamujen ja suurempien pyhien kirkonmenot. Niin pitkänä perjantainakin. Isä sitä kuunteli ja sai seurakseen usein sisarensa Vainikan Helenan eli Lienan. Liena-täti oli kovakorvainen ja siksi radiota oli hieman kovennettava, ei kuitenkaan häiritsevästi. Mutta kun Liena veti mustan liinansa korvan taa ja kallisti sen kiinne radioon, niin kuuli hänkin.

Mustaa liinaa käytettiin yleensä hautajaisissa mutta vanhempien naisten ja etenkin uskonnollisempien sopi kyllä käyttää sitä muulloinkin suurimpina pyhinä ja etenkin pitkänä perjantaina.

Isä meillä oli uskovais ja hän kuunteli kirkot. Kinnarista oleva äiti kuunteli hänkin, mutta kyökin puolelta vain toisella korvalla. Varttuneemmat pojat olivat ties missä, työt kamarissa mutta meidän lasten paikka oli istua höyläpenkin päällä. Kyllä siinä sai siirtää kankkua kerran jos toisenkin. Jos aika oli käynyt pitkäksi ristillä, niin höyläpenkillä istuskeleminen se vasta pitkästyttävää oli. Aika oli iäisyyttä.

Pääsiäislauantaina alkoi elämä jo kirkastua, iloiset kiljahdukset mäenlaskuissa ja illansuussa höyryävä

Mikko ja Emma os. Sahamies lapsineen kuvassa 1922. (Kirjoittaja Hannu syntyi 1926.)

sauna ja mitä ihanimmat tuoksut keittiöstä. Uunista vedettiin makuhermoja kutkuttavan tuoksuiset rusinapullat ja piiraat: riisipiirakat ja perunapiirakat. Nämä herkut vasta vuosina ennen talvisotaa.

Pääsiäismäkeen ei maltettu lähteä ennen kuin oli saatu padat kaalittua. Riisiä oli jo saatu ja kun se paloi pohjaan, niin meille lapsille suotiin ilo kaalia padan pohjalle ruskehtavaksi palanut puuropohja. Lusikalla kaapimalla siitä irtosi pitkiä suikaleita ja voi mikä maku. Kyllä sitten taas suksiin saatiin luistoa.

Pääsiäislauantaina katsottiin että talossa kaikki olivat kunnossa. Naiväki oli tehnyt jo palmusunnuntaiviikolla suursiivouksen, johon kuului lattioiden pesu, joka suoritettiin kuivilla näreenoksilla hankamalla.

Oksien haku kuului perheen nuoremmille ja ne löytyivät ikikuusten tyviosista pitkien oksien alta Seiniltä hutiloitiin pölyt havuluudalla ja pontsiin vaihdettiin puhtaantuoksuvat oljet. Tilavaatteet puisteltiin ja jätettiin pyykkinarulle tuulettumaan. Saunan lämmitystä tehtiin vielä yleissilmäys niin, että kaikki oli valmista kevättalven suurimpaan juhlaan valmistautumiseksi.

Pääsiäissaunassa sai rellistellä. Pojat suunnittelivat pääsiäisaamun toimia joista lehmänkellojen soitto oli tärkeintä. Samoin suunniteltiin kiikkujen tekoa. Yön pojat nukkuivatkin levottomasti, sillä aamulla piti nousta varhain, jo hämärissä kellonsoittoon. Näin tehtiinkin.

Ulkovaraston seinältä otettiin lehmän kellot. Kokoonnuttiin sovittuun paikkaan kylätielle ja sitten lähdettiin poikasakissa kelloja kalisutellen kulkemaan talosta taloon. Pihoilla esiintyminen oli sen verran meluisaa, että kyllä sikeintäkin unta vetelevä heräsi.

Kaikissa paikoissa ei mokomaa huvia otettu riemulla vastaan ja mm. naapurin mahtitalon Anttoonin isäntä antoi joukolle äkkilähdön. Jos ei haukkuminen tehonnut, niin kun paukautti haulikolla harakkoja, niin se ainakin tehosi. Kuitenkin kaikilla oli lopuksi hauskaa. Leikkimiehiä mielessä Anttoonikin paukutteli. Ja olihan nautittavaa nähdä poikien pakenevan mahanalus jalkoja täynnä. Tämä rituaali uusiutui jokavuotinen vuosi.

Aamupuuron jälkeen lähdettiin kiikkujen tekoon. Ladoista oli heinät huvenneet jo niin, että ensimmäiset orret olivat vapaina. Yhteensä näistä tehtiin pääsiäiskiikku. Tätä varten oli isältä saatu käyttöön vahvaa tukinajossa käytettyä köyttä sekä 2-3 metrin noin kahdeksan tuumainen lankku istuimeksi. Köysi heitettiin kahdesti orren ympärille ja alapää kiedottiin kiikkulankun päihin siten, että lankun päissä seisoville vauhdin antajille jäi hyvät jalkatilat. Vielä piti olla tarkkana, että köydet olivat saman pituisia niin, ettei kiikku lieruttanut.

Kun kaikki oli valmista voi kiikkuminen alkaa. Aina kiikun päihin nousivat isommat ja rohkeammat pojat ja keskilaudalle pääsi istumaan muu sakki. Se oli menoa sekin ja isosta kiikusta sai samaa tunnetta kuin parhailla rekiajeluilla ja Lavosen poikien laski-aismaissa.

Aamupäivän kiikkumisten jälkeen olikin jo nälkä ja uudet hovit. Perheen pienimmät olivat aamulla

käyneet pärekorit kynkässä noutamassa virpomispalkat ja samalla kun isompi sakki oli kiikkupuuhissa, kaikkein pienimmät värjäilivät munia. Pääsiäismunien saatiin sipulinkuorista kauttaaltaan kaunis punertavan ruskea väri. Munia sen jälkeen liitu- ja vesiväreillä vielä kaunisteltiin kukin oman toiveensa ja maalaustaitonsa mukaisesti.

Katettiin pääsiäispöytä: Pöydällä olevat pajunkisavaasit ja pumpulista tehdyt tipuset kerättiin syrjään höyläpenkin nurkkaan sekä hyllylle hennommat ko-

Mikko ja Emma Koskelainen Tervajoella, kuva Tervajoki-kirjasta.

risteet ja katettiin pöytä Keskele pöytää oli nostettu munavati. Siitä jokainen sai valita mielestään vahvimman munan ja sitten alkoi tapahtua. Seurasi jännityksellä odotettu munan liitsaus.

Vahingoista viisastuen tiedettiin jo ottaa muna käteen sellaiseen asemaan, että peukalon ja etusormen välistä tuli esiin vain munan perävämpi eli vahvempi pää. Jos munaa olisi pitänyt huolimattomasti näkyvillä, niin armotta joku olisi iskenyt omalla munallaan heikkoon sivuun ja peli olisi ollut sillä selvä. Nyt sitten kuitenkin jokainen tottunut kilpailija otti vahvan otteen pelivälineeseen ja liitsaus alkoi. Kuitenkin niin, ettei aiemmin vilppiä tehneen annettu iskeä vaan sen sai tehdä aina uskottavampi oikeinpe-laaja. Siis perheen nuorin tai joku tytöistä.

Vilpistä kyllä seurasi usein tappelunnujakoitakin, ja niitähän ei kukaan kaivannut. Liitsaus aloitettiin ja lopuksi aina jäi vain yksi ehjä muna tai ainakin munan toinen pää ja sen haltija sitten julistettiin voittajaksi.

Pääsiäispöydässä oli keittona lihasoppaa, ruokajuomana kurria, hapanleipää sekä herkkuja, kuten piirakoita ja rieskaa, mutta niihin täyteruokiin ei kiinnitetty huomiota muuta kuin, että sai mahansa täyteen ja saisi lähdetyksi uudelleen kiikkumaan.

Pääsiäisaamuna varis muni ensimmäisen munansa.

Hannu Koskelainen

Abrahamin siemen ja kalevala

”Oi Ukko ylijumala, Ukko pilvien pitäjä, hattaroiden hallitsija, Ukko taivahan napainen”... Näin suomalainen muinaisuskonto puhelee. Halki Kalevalan kulkee tuo ihmislapsessa elävä liikuttava kurkotus Jumalan puoleen, kun he kysyvät Luojalta lupoa, taho Taatto taiva-hiselta.

Missä määrin lieneekään Elias Lönnroth suodattanut muistiin merkitsemänsä runot oman kristinuskonsa kautta, tosiasia on kuitenkin se, että hänen aikansa papistolle nämä pakanuuden jätteet eivät olleet mieluisia. Moni harras kristitty katseli niitä pelolla ja katselee vielä tänäkin päivänä. Jopa kalevalakoru jonkun uskovaisen rintapielessä voi saada kummallisia kyräilyjä aikaan

Noin viisitoista vuotta sitten, kun vietettiin Kalevalan riemuvuotta, julkaisi professori, taiteilija Oili Mäki kohukirjan uusimmista Kalevalan tutkimuksistaan. Kirjan nimi on Abrahamin siemen ja Kalevala. Kirjassaan hän todistelee, että ennen kuin Suomen suku tuli Volgan mutkaan, se oli kanssakäynnissä juutalaisten lähe-tyssaarnaajien kanssa - parisataa vuotta ennen Kristuksen syntymää.

Hänen mukaansa todisteet tähän löytyvät Kalevalas- ta. Kirja on ainutlaatuinen dokumentti Suomen ja Israelin kansojen kohtalon yhteyksistä. Vauhtia tälle antaa se, että nykyinen perinnöllisyystiede ja -tutkimus on löytänyt juutalaisista ja vain suomalaisista samanlaisia su- kugeenejä.

Vanha testamentti todistaa yhtä jumalaa ja tätä tietoa kantoi vain Jumalan valitsema kansa. Yllätymme huoma- tussamme, että yksijumalaisuus löytyy myös Kalevalasta.

Kun Kalevalassa vanha viisas Väinämöinen ”sanoi sanan tuolla, lausui tuolla lausehella” se vie meidät Sanan lähteelle. Edelleen Väinämöinen suoritti tehtävänsä, tosin raadollisena ja lankeavana, ”eessä julkisen Jumalan, alla kasvon kaikkivallan”. Näin ei tunnusteta missään muussa eepoksessa.

Kolminaisuusajattelu toistuu Kalevalassa. Kaikkia urotöitä tehdään aina kolmin kappalein, suuret tapahtumat vahvistetaan kolminkertaisin lupauksin. Ilmarisen takoman ihmemyllynkin piti jauhaa ” yhden purnun syötäviä, toisen myötäviä ja kolmannen kotipitoja”.

Kun Kalevalan suuri tammi kaatui, niin ”kenpä siitä oksan otti, otti ikuisen onnen, kenpä siitä latvan taittoi, se taittoi ikuisen taian, kenpä lehvän leikkaeli, se leikkoi ikuisen lemmen”. Pyhän siemenen elämänpuusta ei kukaan taita latvaa, koska silloin kuolisi koko puu. Sana, Jeesus Kristus, latvamme, maailman valkeus, pysyy kunniapaikalla ikuisuuksiin asti. Mutta katsokaa, mitä suuren tammen latvalle tapahtui tehtiin Kalevalassa. Tammi kaadettiin ja sen latva leikattiin ja siitä seurasi ikuinen taikausko, ikuinen siemen heille, jotka uskalsivat ottaa latvan jo kerran kaadetusta puusta.

Helmikuun 28. päivä on vakiintunut liputuspäiväksi ja suomalaisen kulttuurin päiväksi. Kieltämättä kansalliseepoksemme onkin väkevästi vaikuttanut kulttuuri-elämäämme ja ollut sen moninaisena innoittajana etenkin kuvaama- ja säveltaiteen osalta. Erityisesti suuri säveltäjämehtarimme Sibelius on musiikillaan antanut

siivet Kalevalan runoille ja kantanut ne koko maailman tietoisuuteen. Akseli Gallen-Kallela on mainittava suurimpana kansanrunoutemme kuvaajana, jolle Kalevala on ollut rakas ja läheinen. Hän on antanut kuvahahmot useimmille eepoksen henkilöille tuoden näin Kalevalan lähemmäksi Suomen kansaa.

Vanhoja työmenetelmiä.

Pellavat likoamassa järvessä

Pellava levitetty kuivumaan

Pellavan loukutus ja rihtaus

Heinän hakumatka kaukaisemman niityn varastopie- leksestä heinähäkillä talvella.

Koulutieni

Kun näin tämän kuvan Kamera-lehden sivulla, tuli heti mieleen näkymä koulutiestäni, Vanhakylän Vairasniemeltä vuodelta 1934. Kun aloitin koulunkäyntini, oli lyhin matka kouluun Kapajärven ohi suota pitkin lettoisimmat kohdat oli varustettu pitkospuilla. Syksyaamun hämärässä kulkien jalka joskus lipsahti jäiseltä riu-ulta ja koulupäivä oli vietettävä märällä jalalla. Kouluun oli matkaa runsaat viisi kilometriä.

1938 kesällä Kapajärven kuivauksen jälkeen oli tämä polku rakennettu jo kärrytieksi.

Pekka Koskelainen

Eino ja Aune Ampuja sekä Kaarlo ja Eino Koskelainen Viipurissa 1931.

*Toini Ampuja 85 vuotta 27.7.2000.
Kahvitilaisuus perhepiirissä.*

Tuovi Koskelainen 85 vuotta 12.12.2000. onnittelemassa Timo ja Anne Pellikka. Onnittelevuorossa Toini Pellikka.

Kapajärvi 19.6.1999. Laskuojat näkyvät selvästi heinittyneessä järvessä.

Sukukokous Kiialassa lauantaina 8. Syyskuuta 2001 klo 14.00

Koskelaisten Sukuseura ry:n sääntömääräinen sukulaus- ja vuosikokous pidetään tällä kertaa **Porvoossa, Kiialan kartanon kellarikahvilassa**. Tämä idyllinen ja kulttuurihistoriallisesti arvokas herraskartano sijaitsee n. 3 kilometriä Porvoon keskustasta pohjoiseen.

Matkalla Kiialaan voit tutustua myös Vanhaan Porvooseen, joka keskiaikaisine asemakaavoineen muodostaa eheän kokonaisuuden vanhoine rakennuksineen, ranta-aittoineen sekä kapeine mukulakivikatui- neen ja niiden varrella sijaitsevine myymälöineen ja kahviloineen.

Perillä Kiialassa voit nähdä laitumella kartanon oman valkoisen Charolais-karjan. Kartanon monipuolinen myymälä on avoinna lauantaisin 10-15. Siellä myydään talon omia pihvituotteita ja sen lisäksi mm. vihanneksia, juureksia, tuoretta leipää, mausteita, kukkia sekä antiikki- ja taide-esineitä.

Sukuseura Internetiin?

Viime aikoina on tullut tavaksi, että kaikilla itseään kunnioittavilla yhdistyksillä on oma kotisivunsa internetissä. Eräillä karjalaisilla pitäjäseuroilla ja suvuillakin on jo omat kotisivunsa joko suoraan tai Karjalan Liiton alla.

Myös Koskelaisten Sukuseuralla näyttäisi olevan sekä aineistoa että tekniset valmiudet oman sivustonsa laatimiseen ja ylläpitämiseen. Tämä kaikki vaatii harrastusta asiaan sekä työtä ja aikaa. Toisaalta internet antaa aivan uusia mahdollisuuksia sekä sukututkimukseen että yhteydenpitoon ja tietojen vaihtoon eri sukututkijoiden kanssa. Näyttäisi olevan aika mennä mukaan kehitykseen.

Internetiin menolla voitaisiin myös osoittaa, että sukututkimus ja sukuseuratoiminta ei ole pelkkää eläkeikäisten harrastustoimintaa, vaan se avaa myös nuoremmalle polvelle mahdollisuuden tutustua juuriinsa viimeisimmän tekniikan keinoin. Näin voitaisiin nykyistä paremmin saada nuoria ihmisiä tutustumaan sukuunsa ja tulemaan myös toimintaan mukaan.

Kahvilassa omaan tahtiin nautitun kahvin, teen tai muiden virvokkeiden jälkeen aloitetaan sukukokous klo 14.00. Tilaisuuden musiikista huolehtii Risto Koskelaisen yhtye. Juhlapuheen pitää lehtori Soile Roivio. Juontajana toimii seuran kunniapuheenjoh- taja Hannu Koskelainen.

Sääntömääräisessä kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, pöytäkirjan- pitäjä ja pöytäkirjan tarkastajat.
2. Todetaan kokouksen päätösvaltaisuus.
3. Esitetään edellisen tilikauden toimintakertomus, tilintarkastuskertomus ja tilintarkastajien lausun- to.
Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johto- kunnalle tai toimihenkilöille, tai muista toimen- piteistä, joihin edellisen tilikauden hallinto ja ti- lit ehkä antavat aihetta.
4. Vahvistetaan seuraavan toimintakauden toimin- tasuunnitelma ja talousarvio.
5. Valitaan johtokunnan puheenjohtaja ja varapu- heenjohtaja.
6. Valitaan johtokunnan jäsenet erovuoroisten ti- lalle.
7. Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille kaksi va- ramiestä tarkastamaan seuraavan tilikauden tile- jä.
8. Päätetään seuraavan toimintakauden jäsenmak- sun suuruudesta.
9. Valitaan edustajat eri yhteisöjen kokouksiin.
10. Päätetään, missä sanomalehdessä kokouskutsut julkaistaan ja miten muut tiedonannot jäsenille tiedotetaan.
11. Käsitellään johtokunnan ehdotus Seuran sääntö- jen 4 §:n muuttamiseksi.

Mikäli olet kiinnostunut tulemaan mukaan suku- seuran kotisivuprojektiin, ota yhteyttä sähköpostit- se.

heikki.koskelainen@kolumbus.fi.

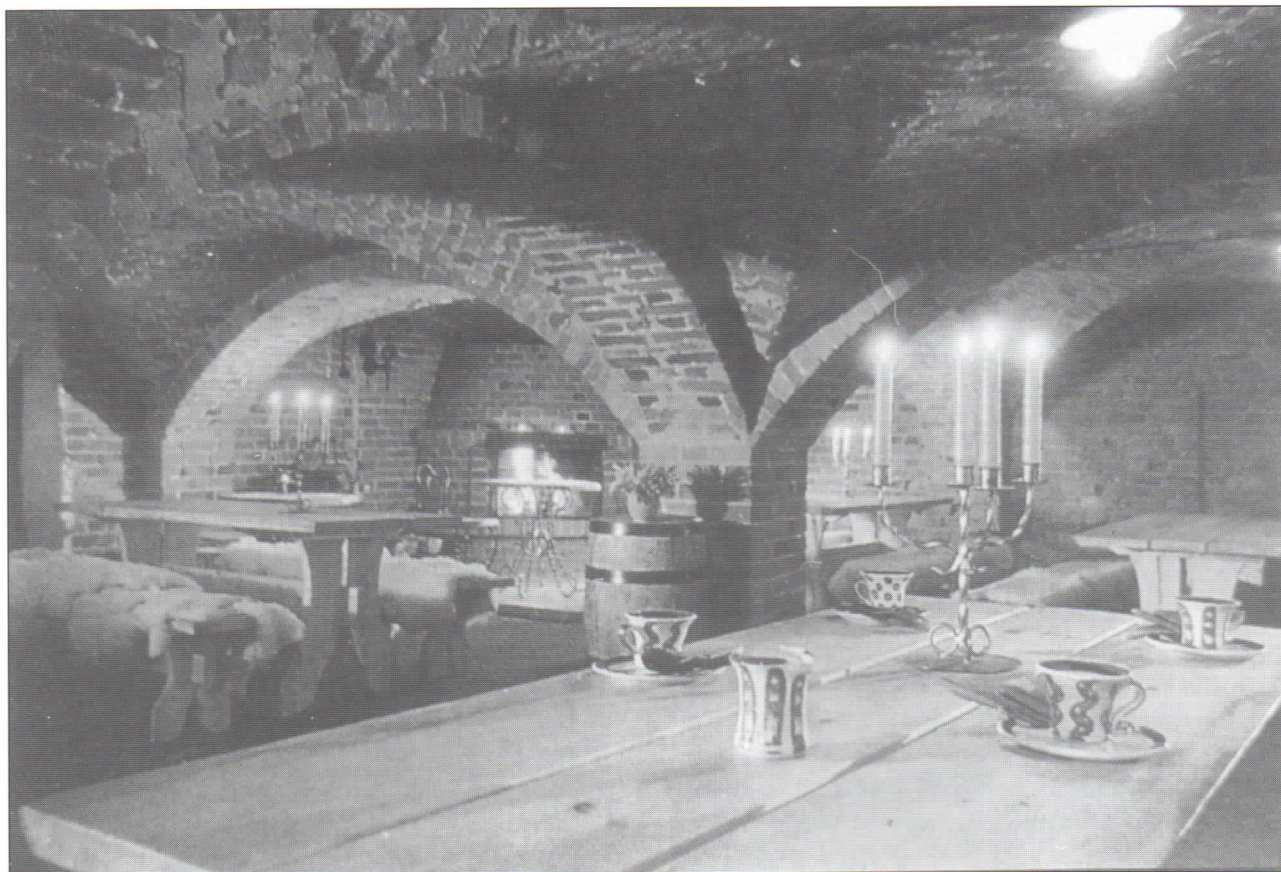
Vanhat kuvat

Kerttu Waseliuksen viime vuonna julkaistu kirja Koskelaa Vanhoissa Kuvissa on myyty loppuun. Kirjasta on tekeillä uusi painos, johon voitaisiin ot- taat vielä muutama ennen vuotta 1944 otettu valoku- va.

Mikäli sinulla on vanhoja Koskelassa otettuja ku- via, niin ottaisitko yhteyttä Kerttu Waseliukseen tai lehtemme toimittajiin. Jos et ole varma kuvan koh- teesta, niin voinet tarkistuttaa sen ja siinä olevat hen- kilöt jollakin vanhemman polven edustajalla.

Lisäksi kaivataan Koskelasta otettuja ilmavaloku- via. Mikäli tällainen harvinaisuus on tiedossasi, oli- si se arvokas lisä kirjaan.

Myös lehtemme julkaisee mielellään sellaisia va- lokuvia, jotka liittyvät suvun ihmisiin ja/tai heidän elämäänsä.

Sukuseuran vuosikokous ja kesätapaaminen Kiialan kartanon kellarikahvilassa.

Opastekartta:

Porvoon rautatieasemalta ajetaan vanhaa Mäntsäläntietä noin puolikilometriä. Kiialan kartanon tienviitta opastaa kääntymään vasemmalle maantieltä.

Jäsenmaksut:

Jäsenmaksua suoritettaessa on viitenumero ehdottomasti ilmoitettava.

Ilman viitenumeroa olevaa jäsenmaksua emme pysty kohdentamaan oikealle maksun suorittajalle.

Ystävällisin terveisin sihteeri

Koskelaiset

Vast. toimittaja	Heikki Koskelainen Leppisaarentie 10 C 00830 Helsinki puh. 09-755 33 57, 050-56 34 065 heikki.koskelainen@kolumbus.fi
Toimittaja	Pekka Koskelainen Vuorenpeikontie 5 B 132 00820 Helsinki puh. 09-786 380, 0400-918 375
Paino	Formato Oy, Porvoo
Julkaisija	Koskelaiden Sukuseura ry
Tilausmaksu	50 mk sisältyy jäsenmaksuun
Pankkitili	Merita 126230-518535